

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1918

Raport Uczelnianej Rady Jakości Kształcenia na temat oceny jakości kształcenia oraz funkcjonowania uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w roku akademickim 2014/15

Informacje wstępne:

W roku akademickim 2014/15 Uczelniana Rada Jakości Kształcenia Artystycznego (URJKA) Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie powołana od 01.11.2013 roku pracowała w następującym składzie:

Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia

Przewodniczący URJKA – Prof. dr hab. Andrzej Ziębliński,

Członkowie;

Prof. dr hab. Elżbieta Pakuła-Kwak,

dr hab. Franciszek Chmielowski, prof. ASP,

dr hab. Łukasz Konieczko, prof. ASP,

dr hab. Janusz Matuszewski, prof. ASP,

mgr Magdalena Cisło – przedstawiciel doktorantów,

mgr Karolina Woźniak – przedstawiciel studentów

Zgodnie z powszechnie obowiązującymi regulacjami prawnymi zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia jest jednym z podstawowych obowiązków uczelni wyższych. W myśl wytycznych sformułowanych w aktach wykonawczych do ustawy, wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia powinien mieć charakter kompleksowy i obejmować wszystkie aspekty procesu kształcenia. To właśnie od poziomu zapewnienia jakości kształcenia i uzyskanych w tym zakresie wyników oceny zewnętrznej uczelni, uzależnione zostały możliwości pozyskiwania dodatkowych środków finansowych.

Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie jest w szczególnym okresie rozwoju wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Wspólnie zbudowane zostały zręby organizacyjno-prawne systemu: uchwalono dokumenty kładące podwaliny pod system, określono ich strukturę i zakres odpowiedzialności poszczególnych jednostek, powołano zespoły ds. zapewnienia jakości kształcenia oraz testowano pierwsze rozwiązania. W roku akademickim 2014/2015 utworzono odrębne stanowisko, dedykowane jakości kształcenia, które zostało na stałe umiejscowione w strukturze Uczelni, w Dziale Nauczania. Dzięki temu zapewniono możliwość stałego przepływu informacji pomiędzy Radą a jednostkami administracyjnymi na szczeblu centralnym, otwarto możliwości do bieżącego monitorowania działań pro-jakościowych podejmowanych na szczeblu Uczelni, wymianę informacji na temat wybranych prac legislacyjnych/organizacyjnych dotyczących kształcenia które należy objąć wewnętrznym systemem zapewnienia jakości kształcenia.

Wewnętrzny systemy zapewnienia jakości kształcenia dotyczący sprawozdawczości

Uczelniana Rada Jakości Kształcenia Artystycznego im. Jana Matejki w Krakowie w roku akademickim 2014/2015 swoją pracę skupiła przede wszystkim na przerehabilitowaniu

i czytelnemu komunikowaniu funkcji raportu rocznego, jako podstawowego elementu

samokontroli Wydziałów. Raport ten ma stanowić swoistą refleksję bądź krytyczny osąd na temat funkcjonowania i zapewnienia jakości kształcenia na każdym Wydziale. Jako załącznik do corocznego Raportu przedkładanemu JM Rektorowi, URJKA będą przedstawiać ocenę jakości kształcenia. Załączniki te będą umożliwiały w sposób czytelny, łatwy a także globalny, pochylić się nad omawianym zagadnieniem, władzom Uczelni.

W związku z powyższym, w celu większej przejrzystości raportu, Rada zmieniła formę dokumentu oceny jakości kształcenia, korzystając ze szkieletu raportu samooceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA). Przy czym dokument ten uproszczono, zrationalizowano, zmieniono skalę oceny, uzupełniono o krótkie komentarze dotyczące zakresu wymaganych informacji, co w rezultacie usprawniło całościowo sprawozdawczość omawianego obszaru. Wszystkie te poczynania mają na celu uproszczenie wszystkim Wydziałom proces składania sprawozdawczości. Jednocześnie Członkowie URJKA cały czas mają na uwadze fakt, że system sprawozdawczy na temat zapewnienia jakości kształcenia nie ma służyć tworzeniu jakichkolwiek rankingów, jedynie porównywaniu różnorodności form pracy na Wydziałach. Ma on monitorować poziom zapewnienia jakości kształcenia na studiach, a także ukazać istotne różnice wynikające ze specyfiki poszczególnych kierunków studiów. Takie podejście do zagadnienia będzie propagowało ideę ciągłego doskonalenia się Wydziałów, a także, o ile pozwoli na to specyfika kierunków studiów, na wykorzystywanie/testowanie sprawdzonych już rozwiązań między jednostkami.

W opinii Rady, Wydziały a przede wszystkim Wydziałowe Komisje Zapewnienia Jakości Kształcenia Artystycznego (WKZJKA) w znaczącej większości przełamały dotychczasowy opór w tworzeniu sprawozdań na temat systemu jakości kształcenia. Przedłożone raporty znacząco różnią się od tych złożonych w zeszłym roku akademickim. W większości raportów widać poprawę jakości dokumentacji. Wyjątki stanowi dokumentacja Wydziału Rzeźby poszerzona o bardzo liczne załączniki, które winny znajdować się w dokumentacji na wydziale oraz Wydziału Malarstwa gdzie informacje nie są w sposób jednoznaczny czytelnie odnoszących się bezpośrednio do załączników Raportu Samooceny PKA. Jednocześnie należy podkreślić, że większość raportów przygotowana jest bardzo dobrze. Zauważalny jest duży progres w porównaniu do zeszłego roku.

Poziom przygotowanych przez Wydziały dokumentów oraz ich czytelność daje możliwości oceny funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w tych jednostkach. Została w nich zachowana właściwa proporcja pomiędzy zamieszczonymi informacjami. Dzięki temu staje się możliwe monitorowanie obowiązującego systemu i wychwycenie różnorodności pomiędzy poszczególnymi Wydziałami. Dla kierownictwa Uczelni i Wydziału treść raportów jednostek stanowi źródło cennych informacji, które można wykorzystać. Przykładem takiego źródła jest m.in. rozdział kadry na kierunku wzornictwo pomiędzy poszczególnymi poziomami studiów. Działanie to umożliwiło wszechstronne i indywidualne podejście do rozwoju studenta co zostało bardzo pozytywnie odebrane.

Raporty wydziałowe w swojej treści zawierają także krótkie – teoretycznie łatwiej porównywalne dane, które mogą rzutować na jakość kształcenia np. infrastruktura

dydaktyczna czy ewentualny przerost bądź niedobór liczby dydaktyków w stosunku do liczby studentów. Pokazuje to np. analiza minimum kadrowego dla danego kierunku, która bardzo często podlega ocenie w pierwszej kolejności przez podmiot zewnętrzny (np. PKA).

W przesłanych dokumentach Wydziały Akademii bardzo wysoko oceniają stosowany przez siebie system zapewnienia jakości kształcenia. W porównaniu do roku ubiegłego nie uległy zmianie poszczególne elementy systemu podlegające samoocenie. Zgodnie z przeprowadzoną analizą na podstawie zmniejszonej skali oceny (3-pktowa: zrealizowany w pełni; zrealizowany częściowo, niezrealizowany bez dalszego stopniowania) Wydziały oceniły większość kategorii jako zrealizowaną w pełni. Natomiast, podobnie jak w poprzednim roku, wszystkie Wydziały podnoszą, że problemem który rzutuje na jakość kształcenia, są ograniczenia lokalowe. Nawet zakup budynku przy ulicy Syrokomli, najprawdopodobniej nie rozwiąże w pełni tego zagadnienia. Kwestie lokalowe w najbliższym okresie nadal będą stanowić dużą barierę w realizacji procesu podnoszenia jakości kształcenia naszej Uczelni.

Podsumowując, Rada bardzo docenia pracę włożoną przez Wydziały w przygotowanie raportów, natomiast niektóre wykazywane w nich treści odnoszą się zbyt często do przekazanych załączników i nie stanowią w żaden sposób syntezy informacji na temat jakości kształcenia na danym Wydziale. Utrudnia to jakąkolwiek ocenę. Jeden z Wydziałów złożył raport po terminie (WKiRDS). W opinii Rady, Wydziały posiadają bardzo szeroki materiał bazowy, który w pełni nie potrafią wykorzystać jednak w dalszym ciągu mają problemy z syntezą i selekcją najważniejszych informacji. Przygotowane arkusze samooceny zawierają także informacje o wprowadzonych zmianach w systemie w stosunku do stanu za rok poprzedni co świadczy o tym, że Wydziały podejmują w sposób ciągły działania w celu doskonalenia elementów systemu.

W samym systemie sprawozdawczości dokonano zmian, będących odpowiedzią zgłaszanych przez Wydziały postulatów dotyczące racjonalizacji terminów sprawozdawczości. Zgodnie z Zarządzeniem Rektora ASP nr 22/2015 z dnia 24 maja 2015 roku WKZJK składają sprawozdania z danego roku akademickiego z efektów działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w terminie do 30 listopada (a nie jak to było dotychczasowo do końca 30 lipca). W związku z tym uległ przesunięciu do końca stycznia termin przedłożenia przez URJKA JM Rektorowi raportu z funkcjonowania uczelnianego systemu zapewnienia jakości. Dodatkowo mając na uwadze dążenie do upubliczniania realizowanej polityki jakości kształcenia w tym aktualnych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów, zaproponowano, żeby z raportem nie przekazywać dokumentów źródłowych, jedynie w treści raportu wskazywać miejsce, gdzie są one podawane do informacji publicznej (poprzez podanie linku do strony lub wskazanie miejsca gdzie dana informacja jest dostępna).

Wnioski

Raporty na temat jakości kształcenia są niezmiernie ważnym elementem globalnej samooceny. W dalszym ciągu Rada zwraca uwagę na konieczność podnoszenia jakości formalnej raportów, zwracanie uwagi na objętość zamieszczanych w nich treści

syntetyzowania informacji, właściwego doboru zakresu i języka przekazu, aby raporty pozwalały w pełni na kompleksowe porównanie specyfiki kierunków i osiągnięcie w tym zakresie optymalnego poziomu jakości kształcenia naszej Uczelni. Rada proponuje spotkanie z przedstawicielami Wydziałów mające na celu analizę zebranych dokumentów oraz widzi konieczność dążenia do syntezy treści. Raporty Wydziałowe, winny być także dostępne do wglądu w biurze URJKA, osobom do tego upoważnionym.

Dokumentacja kierunku, program studiów, procedury

W roku ubiegłym w wyniku zmian dotychczasowych przepisów prawa, Wydziały zostały zobligowane do zaktualizowania dokumentacji swojego kierunku. Uczelnia w tym celu wdrożyła na szczeblu centralnym nowe wymagania dotyczące prowadzenia dokumentacji kierunku każdego z Wydziałów.

Zmiany w przepisach i ich konsekwencje:

- ze względu na zmienione Rozporządzenie MNiSW z 3 października 2014 w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Uchwałą Senatu nr 11/2015 w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie w zakresie tworzenia programów kształcenia dla jednolitych studiów magisterskich, studiów pierwszego i drugiego stopnia, studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających, wprowadzono nowe zaktualizowane wytyczne
- Dotychczas uczelnia nie posiadała wewnętrznych regulacji dotyczących dokumentacji studiów trzeciego stopnia, zagadnienia planów i programów częściowo określone w regulaminie studiów doktoranckich (braki wskazane w sprawozdaniu z Zadania audytowego nr 1/2014). W związku z powyższym wprowadzono Uchwałą Senatu nr 33/2015 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Akademii Sztuk Pięknych im. J. Matejki w Krakowie w zakresie tworzenia opisów kształcenia na studiach doktoranckich w tych w szczególności programów studiów doktoranckich, regulującą tą kwestię.

Zgodnie z informacjami przekazanymi w raportach wybrane Wydziały dokonały zmian w programie studiów wynikających z samodoskonalenia bądź konieczności weryfikacji ilości efektów kształcenia w poszczególnych kategoriach zgodnie z uwagami Rady z zeszłego roku akademickiego. Informacje na temat planowanej zmiany strony www Akademii a także informacje spływające z samych Wydziałów (zmiany podstron www Wydziałów) świadczą o tym, że istnieje świadomość konieczności upubliczniania spójnej i czytelnej informacji na temat oferty studiów i jednolitej dokumentacji kierunku. Wyzwaniem jest internet, który stanowi główne źródło informacji. Przekaz ze strony Akademii musi być bardzo czytelny i klarowny dla potencjalnego odbiorcy. Kwestia dostępu online do kart przedmiotów i pełnego katalogu ECTS jest dużym wyzwaniem planowanym w zmianach systemu informatycznego, który ma docelowo porządkować przedmiotowe kwestie.

W związku z nowymi procedurami, które zostały wdrożone na Uczelni (wynikające ze znowelizowanych przepisów prawa) dotyczące np. potwierdzania efektów uczenia się w oparciu o istniejące metody weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiągniętych przez studenta ASP. W związku z pojawieniem się w/w procedur pojawia się konieczność ciągłego podejmowania prac nad dokumentacją każdego kierunku naszej Uczelni, bez żadnych wyjątków, w celu stworzenia spójnej całości.

Dodatkowo, mając na względzie sugestie Rady z zeszłego roku akademickiego dotyczące pracochłonności nad tworzeniem i realizowaniem procedur dotyczących oceniania pedagogów akademickich, postulowano jednogłośnie o zautomatyzowaniu tego procesu, poprzez przejście z systemu sprawozdawczości papierowej na sprawozdawczość cyfrową. W związku z tym w bieżącym roku akademickim uczelnia rozpoczęła pracę na nowym systemem informatycznym pozwalającym zrealizować założenia powyższego postulatu.

Wnioski:

Rada zaleca dalsze podejmowanie pracy nad doskonaleniem jakości elementów składowych dokumentacji kierunku (w szczególności jednorodnymi kartami przedmiotu). Dokumenty bez wyjątku muszą być spójne i prowadzone w sposób konsekwentny i jednolity. Konieczna jest dbałość w definiowaniu macierzy efektów kształcenia w świetle dodatkowych procedur wynikających z przepisów prawa. W opinii Rady koniecznym jest także przegląd istniejących procedur i ich zaktualizowanie i implementację w planowany system informatyczny.

Informacja o pracach Rady i jej udziale w ocenie, na Przeglądzie Senackim.

W dniach 2015.06.08-09 członkowie Rady brali udział w Przeglądzie Senackim, podczas wystawy końcoworocznej. W dniu 2015.09.22 Rada zorganizowała osobne posiedzenie poświęcone temu zagadnieniu. W sposób niezmienny Wydziały bardzo wysoko oceniają wystawę jako jeden z elementów kluczowych w weryfikacji efektów kształcenia. Jednocześnie w opinii Rady wystawa jako element profesjonalnej prezentacji dorobku całej Uczelni i efektów kształcenia studentów nie powinna mieć żadnych uchybień organizacyjnych. Zgodnie z wnioskami z zeszłorocznego raportu część członków Rady podjęła się próby samodzielnego zapoznania się z wystawą i poza oficjalnym terminem, w którym był Przegląd Senacki (w wybranych jednostkach organizacyjnych) pojawiły się problemy z dostępnością wystawy. W opinii Rady wynika to z faktu, że organizatorzy wystawy nie ponoszą żadnych konsekwencji. Dodatkowo powtarzając słowa studentów jako forma promocji ich dorobku, Rada nadal stoi na stanowisku, że Wystawa końcoworoczna nie jest do końca profesjonalnie wypromowana na zewnątrz. URJKA bardzo pozytywnie odbiera coraz częściej stosowany selektywny charakter prezentacji, mający za zadanie przekrojowe ukazanie jakości i bogactwa podejmowanych przez studentów i dyplomantów tematów.

Dodatkowo, w opinii Rady przyznawane wyróżnienia na wystawie stanowią jedynie przyjęcie do wiadomości informacji o procedurach ich przyznawania przez Wydział. Jak zauważyła Rada po informacjach uzyskanych od swoich członków metody przyznawania wyróżnień są bardzo zróżnicowane w skali całej Uczelni. Rada proponuje wypracowanie jednego rozwiązania i próby popularyzacji tego rozwiązania na Wydziałach. Być może dzięki

temu uzyskać można spójny system wyróżnień stosowanych podczas tak znaczącego spotkania jakim jest wystawa końcoworoczna. Tak jak już wcześniej podkreślano, wystawa jest czymś innym niż przegląd śródroczny. Jest szczególnym elementem promocyjnym na zewnątrz. Powinna być przede wszystkim reprezentacją szczególnych osiągnięć artystycznych, zadań i rozwiązań, projektowych oraz manifestem nowych trendów.

W praktyce zauważono także problemy z frekwencją na otwarciu wystawy. URJKA zgadza się z propozycją jednego z Dziekanów powiązanie kalendarza imprez np. z wręczeniem najlepszych dyplomów – poprzedzone wspólną promocją. Jednak na ten moment wydaje się to jednak trudne ze względu m.in. na różne panujące zwyczaje na Wydziałach.

Podsumowanie

W opinii Rady bieżący stan monitorowania zmian w systemie jakości kształcenia został zaktualizowany i zracjonalizowany, stał się bardzo ciekawą lekturą a zawartość raportów tak została zaplanowana, że zawarte w nich informacje mogą zostać wykorzystane w innych celach, zarówno wewnątrzuczelnianych jak i związanych z oceną zewnętrzną. Gromadzone dane są bardzo przydatne. Rada cały czas postuluje, aby wszystkie jednostki przestrzegały ustalonych procedur postępowania i dotrzymywania oznaczonych terminów. Musimy pamiętać, że dokumentowanie wszystkich działań związanych z zapewnieniem jakości kształcenia jest pracochłonne, natomiast ich celem w samym sobie nie jest sama realizacja procedury i tworzenie raportów lecz ich wykorzystywanie do ciągłego samodoskonalenia. System zapewnienia jakości wymaga nadal zaangażowania całego grona akademickiego. Wyraźnie zmienia się stan świadomości kadry dotyczący analizy efektów kształcenia i doskonalenia form dydaktycznych. Wdrażany od paru lat system działa coraz lepiej. Uważać go za kompletny będziemy mogli wtedy, kiedy obejmie on wszystkie jednostki, m.in. międzywydziałowe jak i studia trzeciego stopnia. Każda z jednostek organizacyjnych Uczelni musi realizować swoje zadania związane z zapewnieniem jakości kształcenia i muszą być one monitorowane.

— W ZAŁĄCZENIU RAPORTY WKZJK
WSZYSTKICH WYDZIAŁÓW:

Kraków, 2016-01-25

**Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia
Przewodniczący URJKA**

Prof. dr hab. Andrzej Ziębliński